

پیوست شماره (۱) دستورالعمل اصلاحی نحوه اداره جلسات شوراهای استانی گفت و گوی دولت و بخش خصوصی

شناسه	رویه اجرایی	تاریخ: ۱۴۰۴/۰۷/۱۲
عنوان موضوع	بررسی مشکلات واحدهای تولیدی مستقر در شهرک های صنعتی و کارگاهی در خصوص جریمه اب مصرفی برای میزان آب مصرف نشده	
مرجع طرح موضوع	دبیرخانه شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی خراسان شمالی	
شرح موضوع	در صورتی که مصرف کننده از حجم آب تخصیص یافته استفاده نکند، معمولاً مشمول جریمه ای معادل ۳۰ درصد بهای آب مصرفی (در برخی استان ها و بخش ها حتی تا ۵۰ درصد) می شود. این جریمه با عنوان «هزینه عدم بهره برداری از آب تخصیص یافته» یا «جریمه عدم استفاده از آب» شناخته می شود. هدف از آن این است که از احتکار یا بلااستفاده ماندن منابع آبی جلوگیری شود و تخصیص ها به مصرف کنندگان فعال برسد. مبنای محاسبه معمولاً چنین است: $\text{جریمه} = (\text{حجم آب تخصیص یافته} - \text{حجم آب مصرفی واقعی}) \times \text{نرخ آب} \times \text{درصد جریمه (مثلاً } 30\%)$ به عنوان مثال در مورد سردخانه های محصولات کشاورزی و دامی (گوشتی)، مقررات مربوط به آب تخصیص یافته معمولاً زیر نظر شرکت آب منطقه ای استان و بر پایه ی مجوز بهره برداری صادره است. بر اساس دستورالعمل های وزارت نیرو و مصوبات شورای اقتصاد، اگر سردخانه ای: - از حجم آب تخصیص یافته خود استفاده نکند (مثلاً کمتر از ۷۰٪ سهمیه سالانه مصرف کند)، - یا در چند دوره متوالی مصرف نداشته باشد، مشمول جریمه ۳۰ درصد بهای آب مصرفی همان دوره می شود. این جریمه تحت عنوان «جریمه عدم استفاده از آب تخصیص یافته» یا «حق النظاره ظرفیت بلااستفاده» در قبض یا صورت حساب درج می گردد. هدف قانون: جلوگیری از احتکار یا بلااستفاده ماندن منابع آبی و امکان تخصیص مجدد به واحدهای فعال تر است. فرمول تقریبی محاسبه جریمه: $\text{جریمه} = (\text{حجم آب تخصیص یافته} - \text{حجم مصرف واقعی}) \times \text{نرخ آب صنعتی} \times 30\%$ تبصره مهم: در صورتی که سردخانه به دلایل موجه (مانند قطع برق، تعمیرات، یا کمبود مواد اولیه) از آب استفاده نکرده باشد، امکان ارائه مستندات به شرکت آب منطقه ای وجود دارد تا جریمه بخشیده یا کاهش یابد.	
ایرادات و مشکلات مطروحه	۱. عدم تناسب میان مصرف واقعی و ماهیت فعالیت سردخانه سردخانه ها مصرف آب پیوسته و زیاد ندارند؛ آب در آن ها بیشتر برای شست و شو، تأسیسات سرمایشی و گاهی سیستم های خنک کننده استفاده می شود.	

بنابراین الزام به مصرف کل سهمیه آب و جریمه بابت مصرف نکردن، با واقعیت عملی فعالیت‌شان تطابق ندارد.

۲. افزایش هزینه‌های غیرمولد

پرداخت ۳۰٪ جریمه بابت آب مصرف نشده باعث می‌شود که سرمایه‌گذار حتی در صورت رکود بازار یا تعطیلی فصلی، مجبور به پرداخت هزینه‌ای شود که هیچ بازده اقتصادی ندارد.

این موضوع ریسک سرمایه‌گذاری در بخش کشاورزی و صنایع تبدیلی را بالا می‌برد.

۳. نبود انعطاف در سیاست تخصیص آب

در بسیاری از استان‌ها (از جمله خراسان شمالی)، شرکت‌های آب منطقه‌ای انعطاف‌پذیری لازم را ندارند تا سهمیه تخصیص یافته را متناسب با شرایط تولید یا فصول تنظیم کنند.

در نتیجه، سرمایه‌گذار ناچار است یا از آب بی‌دلیل استفاده کند (اتلاف)، یا جریمه بدهد.

۴. کاهش انگیزه توسعه سردخانه‌ها

چنین سیاست‌هایی باعث می‌شود سرمایه‌گذاران نسبت به راه‌اندازی سردخانه‌های جدید یا توسعه واحدهای موجود بی‌میل شوند، به‌ویژه در مناطق کم‌آب.

در نتیجه ظرفیت نگهداری محصولات کشاورزی و دامی کاهش یافته و ضایعات افزایش می‌یابد.

۵. عدم هماهنگی میان دستگاه‌ها

گاهی مجوز بهره‌برداری از سازمان جهاد کشاورزی صادر می‌شود، اما تخصیص آب توسط شرکت آب منطقه‌ای مدیریت می‌شود.

عدم هماهنگی این دو نهاد باعث می‌شود سرمایه‌گذار میان مقررات متناقض گرفتار شود — مثلاً از جهاد کشاورزی مجوز داشته باشد، اما آب کافی دریافت نکند یا بابت مصرف نکردن جریمه شود.

روز یکشنبه مورخ ۱۴۰۴/۰۶/۳۰ جلسه کمیته کارشناسی شورای گفتگوی دولت و بخش خصوصی در محل سالن جلسات اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی بجنورد برگزار گردید.

در ابتدای جلسه جناب آقای کریمی عضو محترم هیأت رئیسه اتاق ضمن خوش آمد گویی به مدعوین دستور کار جلسات را بیان داشتند

جناب آقای آبسالان مدیر عامل محترم سردخانه صاحب الزمان بیان داشتند: موضوع مطروحه در دستور کار مربوط به اداره آب منطقه ای است به طور مثال دشت خراسان جزء دشت های ممنوعه است که مجوز حفر چاه را ندارد اما گاهی خود آب منطقه ای چاه هایی را احداث می کند برای تامین آب شرب روستاها در کنار این شرکت هایی که مجوز بهره برداری از چاه دارند و می توانند ۱۰۰۰۰ متر مکعب در سال بهره برداری کنند و اگر این شرکت ۶۰۰۰ متر مکعب بهره برداری کند به آن ۴۰۰۰ متر باقیمانده جریمه تخصیص می یابد و استدلال اینست چون بهره برداری صورت نگرفته است ۳۰٪ باید جریمه تعلق گیرد. ایشان با ابراز نگرانی از رویکرد منفعت گیرانه متولیان این روش را نادرست برشمردند و اعلام کردند موضوع جریمه برای عدم مصرف آب اجحاف در حق بهره برداران است. قبلاً پروانه به ۲ نفر اختصاص می یافت و اکنون این امکان وجود ندارد در صورتیکه باید تشویق صورت گیرد ولی متأسفانه جریمه تخصیص می یابد.

در ادامه جناب آقای قادری سرپرست محترم اداره صنایع غیر فلزی بیان داشتند: راجب مجوزها توضیحی را می دهم با توجه به اینکه استفاده از دشت ها ممنوع شده است اکنون نمی توانیم برای دشت ها مجوزی را صادر نمایم فقط بحث شرب مطرح است ولی قانون گذار در برخی از شرایط بابت واحدهای صنعتی مقداری تخصیص می دهد و طبق بخشنامه ای که اعمال شده است اگر از میزان تخصیصی حجم کمتری استفاده شود باید اعلام گردد که میزان تخصیص یافته در پروانه تغییر یابد و به شخص دیگری پروانه تخصیص یابد تا بتواند کار تولیدی انجام دهند، آب تنها منبعی است که قابل تولید نیست و شاید سختگیری ها هم برای این منظور است ما در قبال بلوکه کردن آب مسائلی را هم داریم بحث کنترل سطح آب زیرزمینی را داریم، بحث برخورد با چاه های غیر مجاز را داریم، جلوگیری از تردد دستگاه های حفاری را داریم خدماتی است که دیده نمی شود ولی قابل پیگیری است

در ادامه جناب آقای دکتر برزگر معاون محترم اداره امور اقتصاد و دارایی بیان داشتند: دو موضوع مطرح است زمانیکه آب کمتر مصرف می شود آب مازاد به ما تعلق می گیرد و ما می توانیم با آن کسب و کار جدید راه بیندازیم و می شود میزان ذخیره آب را به عنوان پاداش در نظر بگیریم و تشویقی باشد که به کسب و کار دیگری تعلق گیرد.

در ادامه جناب آقای وثوقی مطلق نماینده محترم مجتمع فولاد بیان داشتند: این مشکل برای ما هم وجود دارد در ازای مقدار آبی مصرف نگردیده است ما مستلزم جریمه می شویم. و متأسفانه کمتر از ظرفیت استفاده گردیده و جریمه عدم برداشت تعلق گرفته است.

جمع بندی جلسات
کارشناسی به تاریخ

در ادامه جناب آقای ریحانی نماینده محترم کارخانه سیمان بیان داشتند: ما هم از این موضوع مستثنی نیستیم سیمان بجنورد تقریباً ۳۰۰۰۰۰ لیتر در سال مصرف آب دارد و اگر قانونگذار مشوق هایی برای صنعت در نظر گیرد چه بسا که ذخیره می شود و پروانه ای صادر گردد و اگر از آن سطح پایین تر آمد جریمه شود باید مشوق هایی در نظر گیرند پیشنهاد ما این است که سقفی برای سهمیه در نظر گرفته شود اگر میزان مصرف از آن سطح کمتر شد مشوق هایی قائل شوند.

در ادامه جناب آقای عباس پور نماینده محترم شرکت آب و فاضلاب بیان داشتند: چگونه می توانیم از آب های دسته دوم در راستای صنایع استفاده کنیم و یکی از پایه های توسعه را در استان پیش ببریم و موضوع دیگر اینکه مجتمع فولاد حق برداشت آب از چاه را ندارد و دیگر اینکه اگر واحدی آب اضافه دارد این منصفانه نیست مقدار آب بلوکه شود و واحد دیگر که نیاز مبرم دارد بدون آب بماند.

در ادامه جناب آقای کاظمی مدیر عامل محترم شرکت شب یلدا اترک دستور کار دوم جلسه را بیان داشتند: مبلغی را به شرکت شهرک های صنعتی پرداخت می کردیم و فرض بر این بود که این مبلغ بابت آب بها است تا سال گذشته که به ما اطلاع دادند آن مبلغ بابت فاضلاب است و باید بابت آب مبلغی مجزا پرداخت که متأسفانه آب بها به صورت تساعدی بالا رفت.

در ادامه جناب آقای شیردل مدیر شهرک های خدماتی شهرک های صنعتی بیان داشتند: مبلغی که بابت آب بها پرداخت می شود بر مبنای کنتور می باشد و همه موارد ثبت می شود در ادامه این موضوع را خاط نشان می کنم که ما مبالغ آب بها را بالا نبرده ایم و اینکه مبلغ زیاد لحاظ شده است شاید کنتور واحد شما مشکل دارد

در ادامه سرکار خانم محروقی معاون محترم مجامع و شوراهای اتاق بیان داشتند: تا قبل از سال ۱۴۰۲ تمامی فاکتورها به صورت مبلغی متناسب و طی یک روند معمولی بود و از سال ۱۴۰۲ به بعد فاکتورها و مبالغ تغییر یافته است و این جای پیگیری دارد

در ادامه جناب آقای صفدری معاون محترم دادستانی استان بیان داشتند: درخواست کاملاً منطقی است و اینکه آیا مبنای محاسبه در شهرک های صنعتی بر مبنای مصرف آب بها است و یا اینکه آب و فاضلاب شهری است؟ آیا آب بها شامل هزینه های شارژ هم می شود و هزینه خدمات کجا گنجانده می شود؟

جناب شیردل بیان داشتند: ما برای احتساب هزینه ها یکسال عقب تریم و بعد از یکسال هزینه ها محاسبه می گردد و هزینه شارژ جداست هزینه های آب بها از یکسری هزینه های ثابت و مشترکی که برا تامین آب بها صرف می شود محاسبه می گردد به عنوان مثال سال ۱۴۰۴ تمام هزینه های مرتبط با آب را در یک شهرک محاسبه می گردد و می شود آب بها مبلغ محاسبه آب و فاضلاب تساعدی محاسبه می گردد وقتی مصارف افزایش پیدا می کند مثل ترکیدگی لوله یا آب دزدی و مصرف آب افزایش می یابد و قیمت کلی تقسیم بر تعداد کنتورها می گردد.

۱. بازرنگری در نحوه محاسبه جریمه آب مصرف نشده برای واحدهای سردخانه‌ای و غیره در شورای اقتصاد اصلاح و به حداقل کاهش یابد. ۲. ایجاد امکان تعلیق موقت سهمیه آب در دوره‌های غیرفعال بدون جریمه. ۳. تخصیص آب بر اساس نوع فعالیت و دوره مصرف واقعی (نه صرفاً حجم ثابت سالانه). ۴. هماهنگی میان وزارت نیرو و جهاد کشاورزی برای تعیین الگوی مصرف خاص سردخانه‌ها.	پیشنهادهای
	فهرست مستندات و مدارک پشتیبان